

Szellemi hajléktalanok, vagy bértollnokok? II.

■ TÓTH GY. LÁSZLÓ

Néhány hónappal ezelőtt hosszabb elemzésben foglalkoztunk a nyugati médiumokban Magyarországról megjelenő képpel. Nézzük, mi történt azóta? Változott-e valami? Különös tekintettel arra, hogy néhányan azok közül, akik rendszeresen (de)informálják a nyugati közvélemény egy jelentős részét, időközben hazánkban jártak egy konferenciaszerű eszmecserén, azt tisztázandó, hogy mi is az a sajtósza-badság... És ha már itt jártak, találkoztak hírforrásaikkal is. Azokkal a „független” magyar értelmiségiekkel, akik ezer szállal kötődnek a baloldali pártokhoz, de ezt rendszeresen elhallgatják.

2001 márciusában az osztrák Die Presse Demszky Gábornak üzent. Eugen Pogany-Falkenhausen nehezmenyeste, hogy Demszky a hannoveri villamosok ügyében megegyezett a szocialistákkal, ezzel eljátszotta annak esélyét, hogy a liberálisan gondolkodó urbánusok miniszterelnök-jelöltje legyen... Kár, hogy a pártatlan és objektív tájékoztatás jegyében a szerző nem közölte olvasóival, hogy Demszky Gábor egy teljesen esélytelen párt kissé komikus önjelöltje.

A Der Standard szerzője, Gregor Mayer szerint sokan aggódnak, hogy vajon az MNB új elnöke, Járai Zsigmond mennyire független? Merthogy az előző elnök – Surányi György – az volt. A szerző itt is az elhallgatás módszerével él, és nem tájékoztatja olvasóit arról, hogy Surányi valójában milyen sunyi és ravasz szerepet töltött

be a magyar belpolitikában. (Gondoljunk csak az 1998-as választások előtti akciójára.) Ám Mayer úr nemcsak elhallgat, de hazudik is: állítása szerint az Orbán-kormány ideje alatt a családi támogatások mértéke reálértékben csökkent a Horn-Kuncze-kormány alatti juttatásokhoz képest. Ez az állítás annyira valótlan, hogy már cáfolni sem érdemes. Úgy látszik, Mayer úr már nemcsak Petschnig Mária Zitát és Haraszi Miklóst kérdezte, hanem valamelyik munkaspárti közgazdászt is...

A Profil című bécsi lapban a trockista múltjára ma is büszke Georg Hoffmann-Ostenhof és Gregor Mayer a változatosság kedvéért Konrád Györggyel készített interjút, aki Berlusconi átmeneti jelenségnek minősítette, a hatalom decentralizálását az Európa Parlamentben pedig attól várja, hogy „szörnyű bandáink, a kelet- és közép-európaiak” is bekerüljenek...

Az II Manifesto nevű kommunista olasz hetilapban azt állítják, hogy Magyarországon a romákat társadalmilag megkülönböztetik. Konrád Györgyöt és Esterházy Pétert név szerint említve azt hangsúlyozzák, hogy a Jospin francia miniszterelnöknek írt köszönőlevél erkölcsi példaként szolgálhat a magyar társadalomnak.

Egy kaliforniai lapban – San Francisco Chronicle – jelent meg Sam Loewenberg tudósítása, aki már átfogó értékelést ad a magyar belpolitikáról. (Ehhez nyújtott segítséget – többek között – Haraszi Miklós.) Természetesen arról van szó, hogy a Fidesz-Magyar Polgári Párt egy-ere szélsőségesebb, és magához öleli az antisze-

mita és nacionalista erőket is. A Fideszt állítólag sokan a nacionalisták és a pokolból jövő yuppiek gonosz egyesülésének tartják. Magyarországon a nacionalizmusnak és az antiszemitizmusnak hosszú előélete van, ezért valószínűleg nem véletlen a mindenütt jelenlévő „latens antiszemitizmus”. A tudósító szerint a Fidesz jobbratolódásában az amerikai Republikánus Párttal fenntartott kapcsolatai is szerepet játszottak.

Úgy tűnik, hogy a nemzetközi közvélemény befolyásolásában Tamás Gáspár Miklós sem akar lemaradni, mert legújabb fantazmagóriáját egyszerre három helyen jelentette meg: a portugál Publico és a cseh Mlada Fronta Dnes mellett a svéd Dagens Nyheter is közölte Tamás eredetinek egyáltalán nem mondható gondolatait. (Lovas István szerint a cikket a Project Syndicate menedzselte.) Tamás szerint Orbán kirekesztő politikát folytat, ezért rokonítható Haiderrel és Berlusconi-val. A megjelenő újfasiszmus a közép szélsősége, egyfajta centrista szélsőség. Orbán természetesen posztfasiszta politikát folytat. Mint látható, az egész gondolati konstrukció egyetlen célt szolgál: valahogy le lehessen vezetni belőle, hogy a jobbközép magyar kormány valójában fasiszta. A tényektől függetlenül a konklúzió adott és állandó: a bizonyítási eljárás pedig a hihetőség és az eladhatóság érdekében változó. Az ilyen típusú írások Magyarországon már régen nem hatnak, de az említett külföldi újságok olvasói aligha tudják, hogy például Tamás az elmúlt tíz évben hogyan jutott el

az antikommunizmustól a keresztyén konzervatívizmuson át a liberalizmusig, majd onnan az anarchista szélsőbalig. Hogy már mindent leírt, beleértve mindennek az ellenkezőjét is.

A nyilatkozók és informátorok egy része gátlástalanul visszaél azzal, hogy a nyugati olvasóknak jóformán semmiféle egzakt információjuk nincs a magyarországi helyzetről: fogalmuk sincs arról, hogy a hírforrások közül valójában ki kicsoda, így az átlagolvasó kénytelen saját lapjának – sokszor nagyon is elfogult – orientáló megjegyzéseire támaszkodni.

A Chicago Tribune egyik írása például Szent-Iványi István SZDSZ-es politikust idézi: „Négy évtized elnyomását követően Orbán ismét fel akarja találni a nacionalista magatartást. Ez tetszik egyes szavazóknak, de nem valami ragyogó ötlet.” Az ugyancsak SZDSZ-es Eörsi István az osztrák APA hírgyűnékségnek nyilatkozva már rasszista, antiszemita, jobboldali uralomról beszélt. Szerinte Orbán legyengítette a parlamentet, ellenőrzése alá vonta az igazságszolgáltatást, a közszolgálati médiát pedig a kormány propagandaeszközzé silányította. Kövér Lászlót a szokásos hazudozással és csúsztatással igyekszik antiszemitának beállítani.

E rövid áttekintés alapján számunkra nyilvánvalóvá vált, hogy előítéletek, identitászavar, frászkényszer és szereplési vágy ellen nincs hatékony orvosság. A tudósításokat és a publicisztikákat figyelve, sajnálattal közölhetjük, hogy: Nyugaton a helyzet változatlan... Ugyanazok, ugyanazért és ugyanúgy teszik a dolgukat.